יג: בתולה נשאת פרק ראשון כתובות

השבתנו על המעוברת. פי' לדידן ניחא דאשה מזנה בודקת ומזנה ולא דמיא לשבויה אלא לדידך דלית לך הך סברא תינח מעוברת אבל מדברת אפילו לפי דבריך יש הפרש עדים ולזו עדים ואיכא מיגו אמר להם מדברת היינו שבויה וכמו שבויה אין נאמנת לומר לא נבעלתי ה"נ מדברת כדמסיק לפי שאין אפוטרופוס לעריות ומיהו פי' זה לא יתכן למאי דפריסית לעיל דלר' יהושע נאמנת לומר לא נבעלתי ופר"י בדאמר מדברת היינו שבויה דכמו שבויה המוקמת בעולה כך מדברת [1]בחזקת בעולה לענין שאם אמרה לכשר נבעלתי שאינה נאמנת במיגו לפי שיראה לומר לא נבעלתי ולהכי אהני דאין אפוטרופוס לעריות דלא חשבינן ליה מיגו: **מסייע ליה לר' יהושע** בן לוי. הקשה ר"ת אכתי תיפוק ליה דהתם בשבויה כל פסולים והכא בחורבה דדברת רוב ומיכן דרוב ככל וליכא למימר במדברת דליכא אלא רוב איכא למימר סמוך מיעוטא לחזקה ואיתרע לה רובא דאפילו אית להו סמוך מיעוטא לחזקה לר"ג ור' יהושע מ"מ לא הוי אלא פלגא ופלגא ודין הוא שתאסר מספק דספק איסורא לחומרא ולא דמי לתיקון שנמצא בלא הטיקה בפרק עשרה יוחסין (קדושין דף פ. וסס) דמטהרין מטעם סמוך מיעוטא לחזקה דאם אמרו ספק טומאה לטהר יאמרו ספק איסור להתיר כדאמרינן פרק איסורי הדם (חולין דף פו:): **מכשיר אפילו ברוב פסולים.** והא דקאמרינן בפ' עשרה יוחסין (קדושין עד. וסס) גבי אבא שאול היה קורא לשתוקי בדוקי ומפרש בגמרא שבודקין אמו ואומרת לכשר נבעלתי ופריך כמאן כר"ג תניא אדא זימנא היתה מעובדת כו' פי' והוה ליה למתני וכן אמר אבא שאול וכן פי' שם בקונטרס ומשני דאבא שאול עדיפא מר"ג דאי מהתם הוה אמינא ברוב כשרים אבלה כו' אע"ג דאמרי' הכא דר"ג מכשיר אפילו ברוב פסולין אבא שאול קאי אמתני' וממתני' לא משמע מידי דאיירי ברוב פסולים והא דפריך התם לעיל למאי דהוה בעי לאימר דאבא שאול אמא להכשיר בנתה הימא למ"ד לדברי המכשיר בה פוסל בנתה אבל למ"ד מכשיר בנתה מאי איכא למימר התם פריך שפיר דאפי' לזעירי לשון המשנה דקתני מה טיבו של עובר זה משמע דאמא להכשיר בנתה: **פשיטא** מי ידענן אבוה מנו. הכא לא בעי לשנויי לא גריעא דאי תפס כדמשני בפרק עשרה יוחסין (שם דף עה. וסס) גבי אבוקה שעיברה והתם רגלים לדבר דמאבוקה נתעברה ואיכא למימר ביה טפי מכאיגיס דעלמא: **בעינן** זרעו מיוחס אחריו. והא דאמר בהחולץ (יבמות דף לג.) דאשון ראוי להיות כ"ג גבי פסק בן תשע לראשון בפרק טשאין על האנוסה (שם דף ק:) פריך לה ומשני זרעו מיוחס אחריו דרבנן וקרא אסמכתא בעלמא הוא וכי גזור רבנן בזנות בכישואין לא גזור:

[ההוא ארום וארוסתו. והא דאמר בעשרה יוחסין (קדושין דף עה.) איתמר הכא על ארוסתו בבית חמיו רב אמר הולד ממזר ושמואל אמר הולד שתוקי כשלא בדקו את אמו לאי בשבדקו קשיא דשמואל אדשמואל דהכא אמר שמואל דנאמנת דהלכה כרבן גמליאל דנאמנת והתם קאמר איפוך שמואל אמר הולד ממזר וכן משמע דמסקנא משני התם לעולם לא איפוך כו' ומפרש מאי שתוקי שבודקין את אמו ואומרת לכשר נבעלתי ואם תאמר אכתי לשמואל דהתם משמע דוקא בכא על ארוסתו בבית חמיו מהני בדיקה והכא משמע אפילו כי לא מודה אמר שמואל דנאמנת כרבן גמליאל ויש לומר דהא דנקט בא היינו משום רגומא דרב נקטיה דאפילו הכי אמר הולד ממזר אי נמי התם הוא דבעינן בא משום דאיירי בדדיימא מעלמא כדאמר רבא ביבמות בשלהי אלמנה לכהן גדול מסתברא מילתא דרב בדדיימא מעלמא והכא בלא דיימא מעלמא מיירי ועוד דבכל הספרים גרס בקדושין ארוסה שעיברה והיא דוקא קאמר שבודקין אבל בבא ג"כ בדיקה ומיהו קשה לגירסא קמא ביבמות בסוף פ' אלמנה דפליגי רב ושמואל בבא ומסיק התם אביי דאע"ג דלא דיימא מעלמא פליגי דדלמא מדאפקרה נפשה לגבי ארוס מפקרה נפשה לגבי עלמא הא אמר הכא חדא דקא מודה ומשמע דבכל אפילו לר' יהושע ובא כמודה דמי

לחורבה. סתמא לבעילה שהוא מקום לזנות: **חורבה דמתא.** סתם בעילתה מאחד מבני העיר ואיכא למימר בעיר שרובה ישראל כשרים קאמר: **דדברא.** ספק אחד מסוף העולם בא לכאן ורוב העולם עובדי כוכבים הם ופוסלים אשה בניאתם להכונה כדאמר ביבמות (דף מה.) ובקדושין (דף עה:) **יצאו** עובד כוכבים ועבד שאין לו אלמנות וגירושין בה: **זו עדות שהאשה.** עצמה כשרה לומר לכשר נבעלתי: **אינה נאמנת.** ליגשא לכהן: **אמרו לו אכל.** הן[2]. כמו אכל שרה אשתך (בראשית יח) דמתרגמינן בקושטא: **ומה פסרש כן** זו לזו. ר' יהושע קאמר לה: **לזו יש עדים.** שנבעלה דכיון דנשבית לגיו העובדי כוכבים והם פרוצים בעריות כולנו עדים שנבעלה: **ולזו אין עדים.** שנבעלה שלא ראוה אלא מדברת ומיגו דאי בעיא אמרה לא נבעלתי כי אמרה הכי נבעלתי מהימנא: **אף לזו.** כלומר אף כאן יש אחת שיש לה עדים ואתם מוקים עלי בהיותה מעובדת: **אמרו ליה כו'.** לקמיה מפרש מאי קא מהדרי ליה על מאי דקאמר להו: **אין אפוטרופוס כו'.** לקמן מפרש: **בד"א.** דנאמנת לר"ג: **בעדות אשה בגופה.** כלומר להכשיר את עצמה לכהונה דלא מחזקינן לה בנבעלה לפסול: **מאי קאמר להו כו'.** כלומר מאי קאמר להו איהו דקא מהדרי ליה איהו רוב עובדי כוכבים פרוצים בעריות כלום תשובה היא זו על מה שאמר להם אף לזו יש לה עדים אין לך פרון גדול מזה דקחזינן דנתעברה ממנו: **השבתנו על המעוברת. שבויה.** מה מדברת אין לה עדים אף שבויה אין לה עדים בנבעלה: **פרוצים בעריות.** והא ודאי נבעלה: **אין אפוטרופוס לעריות.** אין אתם יכולים להיות לה אפוטרופוס לומר לא נבעלה: **ותיפוק ליה וכו'.** לרבי יהושע פריך נהי נמי דאין אפוטרופוס לעריות תיפוק ליה דלא דמי לשבויה דהתם רוב פסולין כו': **מכשיר אפי' ברוב פסולים.** דאמרינן אוקמה אחזקה ועל רוב פסולים שהיו מכשירים אותה הכיא הוא להם ראיה מן השבויה: **אים לה חזקה דכשרות.** וי"ל אשה זו בחזקת כשרות עומדת ומספק אתה בא לפוסלה אל תפסילנה מספק: **לא שתוקי וכשר.** כלומר שתוקי הוא במקלת שאם כהן היה הנועל והעובר יהיה זכר משתקין אותו מדין כהונה כדלקמן אבל כשר הוא ליוחסין שאם נקבה היא תינשא לכהונה ואם זכר הוא כתו ואלמנתו כשרות לכהונה: **ופירש אחד מהן.** ואין ידוע איזה הוא: **הולד שתוקי.** ואע"פ שכיון לגו שמכהן כשר בא. והאי שתוקי על כרחך כשר ליוחסין ואם נקבה היא ראויה לכהן וקרי ליה שתוקי: **מדין כהונה.** שלא יעבוד עבודה ולא יאכל תרומה: **מיוחס אחריו.** שאנו יודעין מי אביו: אין

ההוא ארום וארוסתו. והא דאמר בעשרה יוחסין (קדושין דף עה.) איתמר הכא על ארוסתו בבית חמיו רב אמר הולד ממזר ושמואל אמר הולד שתוקי כשלא בדקו את אמו לאי בשבדקו קשיא דשמואל אדשמואל דהכא אמר שמואל דנאמנת דהלכה כרבן גמליאל דנאמנת והתם קאמר איפוך שמואל אמר הולד ממזר וכן משמע דמסקנא משני התם לעולם לא איפוך כו' ומפרש מאי שתוקי שבודקין את אמו ואומרת לכשר נבעלתי ואם תאמר אכתי לשמואל דהתם משמע דוקא בכא על ארוסתו בבית חמיו מהני בדיקה והכא משמע אפילו כי לא מודה אמר שמואל דנאמנת כרבן גמליאל ויש לומר דהא דנקט בא היינו משום רגומא דרב נקטיה דאפילו הכי אמר הולד ממזר אי נמי התם הוא דבעינן בא משום דאיירי בדדיימא מעלמא כדאמר רבא ביבמות בשלהי אלמנה לכהן גדול מסתברא מילתא דרב בדדיימא מעלמא והכא בלא דיימא מעלמא מיירי ועוד דבכל הספרים גרס בקדושין ארוסה שעיברה והיא דוקא קאמר שבודקין אבל בבא ג"כ בדיקה ומיהו קשה לגירסא קמא ביבמות בסוף פ' אלמנה דפליגי רב ושמואל בבא ומסיק התם אביי דאע"ג דלא דיימא מעלמא פליגי דדלמא מדאפקרה נפשה לגבי ארוס מפקרה נפשה לגבי עלמא הא אמר הכא חדא דקא מודה ומשמע דבכל אפילו לר' יהושע ובא כמודה דמי

דמי

עין משפט נר מצוה

סב א מיי' פי"ח מהל' איסורי ביאה הלכה כא סמג לאוין קכא טור ש"ע אה"ע סימן ז ס"ד:
סג ב מיי' פט"ו שם הלכה יא סמג שם טוש"ע שם סי' ו סעיף יח:
סד ג מיי' פ"כ שם הל' כ סמג לאוין קכג טוש"ע שם סימן ג סעיף ט:
סה ד מיי' פט"ו שם הלכה יז טוש"ע שם סימן ל סעיף כז (וכתב אלפס עוד ביבמות פ"ז דף מז ע"א):

תוספות רי"ד

היחוד ואין אוסרים על היחוד לימא דלא כר"י פי' דמשום יחוד מחויב לה כנבעלה פי' מלקון מכות מרדות לאשת איש שנתייחדה עם א' אבל אין אוסרין אותה על בעלה בעידי יחוד אלא היכא דקינא לה מעיקרא בפני שנים ואמר לה אל תסתרי עם איש פלוני אם נסתרה עמו היא סוטה האמורה בתורה והיא אסורה לו עד שתוברר במים המאררים אבל בלא קינוי מעיקרא אינה נאסרת לו בסתירה בלחוד. ומהדר מעלה עשו ביוחסין פי' דלא אסרה ר"י אלא אם היתה פנויה שלא תנשא לכהן דאמרינן דלמא נבעלה לפסול לה אבל לבעלה לא אסרה ואפי' אם היה בעלה כהן. אר"י א"ש הלכה כר"ג אריב"ל לדברי המכשיר מכשיר אפילו ברוב פסולים לדברי הפוסל פוסל אפי' ברוב כשרים: ההוא ארום וארוסתו דאתו לקמיה דר"י היא אומרת מיני' והוא אומר

מסורת הש"ס

א) [תוספתא פוף פרק ח]. ב) [חולין יח: נדה ל:]. ג) [קדושין עד.]. ד) יבמות ק:, ס) בס"ח: אמת. ו) ותש"ג המיעוט עובדי כוכבים אין פרוצים מ"מ תשבינן לה ודאי כשולה מן הרוב הפרוצים. תי"ל.

תורה אור השלם

ו. וְהָיְתָה לוֹ וּלְזַרְעוֹ אַחֲרָיו בְּרִית כְּהֻנַּת עוֹלָם תַּחַת אֲשֶׁר קִנֵּא לֵאלֹהָיו וַיְכַפֵּר עַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל:
במדבר כה יג

מוסף רש"י

עשרה כהנים כו' הולד שתוקי. וכשר היא דהא פסיגא לן דבן כהן הבא על הפנויה היא (יבמות ק:). שמשתיקין אותו מדין בהונה. מלעבוד עבודה. ואף על גב דלענין יוחסין ליכא אשה כשר הוא, פסול לענין (שם). מי שזרעו מיוחס אחריו. שיכר זרעו שהוא שלי (שם).

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com